

ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Διδαγμένο κείμενο

Αριστοτέλους Πολιτικά (Α1,1/Γ1,2/Γ1,3-4/6/12)

Ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὁρῶμεν κοινωνίαν τινὰ οὖσαν καὶ πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν (τοῦ γὰρ εἶναι δοκοῦντος ἀγαθοῦ χάριν πάντα πράττουσι πάντες), δῆλον ὡς πᾶσαι μὲν ἀγαθοῦ τινος στοχάζονται, μάλιστα δὲ καὶ τοῦ κυριωτάτου πάντων ἢ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ καλουμένη πόλις καὶ ἡ κοινωνία ἡ πολιτική.

Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὅλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἡ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθός ἐστιν. Ὡστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἔστι γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατίᾳ πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης.

Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκῆσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν)· ... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. ... Τίς μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ὥ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἱκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν.

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν οὐκ ἔστι πολίτης.».

Μονάδες 10

B1. Ποια είναι η δομή του συλλογισμού, με τον οποίο ο Αριστοτέλης ὀρίζει την πόλη ως την τελειότερη μορφή κοινωνίας;

Μονάδες 10

B2. Γιατί ο Αριστοτέλης επιδιώκει να προσδιορίσει την έννοια του πολίτη και πώς ορίζει τη σχέση του πολίτη με την πόλη;

Μονάδες 10

B3. Με βάση το κείμενο που σας δίνεται και το παρακάτω μεταφρασμένο απόσπασμα, να εξηγήσετε γιατί, κατά τον Αριστοτέλη, η πόλη είναι «κοινωνική οντότητα τέλεια» και γιατί υπάρχει «εκ φύσεως».

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο άνθρωπος είναι ζῷον πολιτικόν

Η κοινωνική οντότητα που προήλθε από τη συνένωση περισσότερων χωριών είναι η πόλη, μια κοινωνική οντότητα τέλεια, που μπορούμε να πούμε ότι πέτυχε τελικά την ύψιστη αυτάρκεια· συγκροτήθηκε για να διασφαλίζει τη ζωή, στην πραγματικότητα όμως υπάρχει για να εξασφαλίζει την καλή ζωή. Η πόλη, επομένως, είναι κάτι που ήρθε στην ύπαρξη εκ φύσεως, όπως ακριβώς και οι πρώτες κοινωνικές οντότητες, αφού αυτή είναι το τέλος εκείνων κι αφού αυτό που λέμε φύση ενός πράγματος δεν είναι παρά η μορφή που αυτό έχει κατά τη στιγμή της τελείωσης, της ολοκλήρωσής του: αυτό δεν λέμε, πράγματι, πως είναι τελικά η φύση του κάθε πράγματος, π.χ. του ανθρώπου, του αλόγου ή του σπιτιού, η μορφή δηλαδή που το κάθε πράγμα έχει όταν ολοκληρωθεί η εξελικτική του πορεία;

Αριστοτέλους Πολιτικά (Α2, 5)

Μονάδες 10

B4. Ποια είναι η σημασία της λέξης «πόλη» στα Πολιτικά του Αριστοτέλη και ποιοι είναι οι στόχοι της;

Μονάδες 10

B5. Να βρείτε στο παραπάνω πρωτότυπο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής:

ενόραση, σύσταση, κατάσχεση, σύγκλητος, κειμήλιο, σκόπιμος, άρχοντας, άφαντος, ρητό, άφιξη.

Μονάδες 10

Γ. Αδίδακτο κείμενο
Θουκυδίδου *Ιστοριῶν* Ζ 28

Μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκολουθῶν περὶ μὲν τῶν Ἑρμῶν οὐδέν, ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου γεγεννημέναι, καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὥς ποιεῖται ἐν οἰκίαις ἐφ' ὕβρει ὧν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπητιῶντο. καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι ἐμποδῶν ὄντι σφίσι μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου βεβαίως προεστάναι, καὶ νομίσαντες, εἰ αὐτὸν ἐξελάσειαν, πρῶτοι ἂν εἶναι, ἐμεγάλυνον καὶ ἐβόων ὥς ἐπὶ δήμου καταλύσει τὰ τε μυστικά καὶ ἡ τῶν Ἑρμῶν περικοπὴ γένοιτο καὶ οὐδὲν εἶη αὐτῶν ὅτι οὐ μετ' ἐκείνου ἐπράχθη, ἐπιλέγοντες τεκμήρια τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν.

μεγαλύνω: μεγαλοποιῶ
δημοτική: δημοκρατική

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

τινων	:	την αιτιατική ενικού στο θηλυκό γένος
ὑβρει	:	την αιτιατική ενικού
ὄντι	:	τη δοτική πληθυντικού στον ίδιο τύπο
μάλιστα	:	τον θετικό βαθμό του ιδίου τύπου
ἐπητιῶντο	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
ὑπολαμβάνοντες	:	τη δοτική πληθυντικού της μετοχής του αορίστου της παθητικής φωνής στο ίδιο γένος
ἐξελάσειαν	:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
ἐβόων	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2013

- εἶη : το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα
- ἐπράχθη : το γ' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή.

Μονάδες 10

Γ3α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων και φράσεων:

περὶ τῶν Ἑρμῶν, ὑπὸ νεωτέρων, τὰ μυστήρια, τὸν Ἀλκιβιάδην, δήμου (το δεύτερο στο κείμενο), αὐτοῦ (μονάδες 6).

Γ3β. Να γράψετε τον υποθετικό λόγο του κειμένου (μονάδες 2) και να τον χαρακτηρίσετε ως προς το είδος του (μονάδες 2).

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Επειδή βλέπουμε ότι κάθε πόλη είναι ένα είδος κοινότητας και ότι κάθε κοινότητα έχει συγκροτηθεί για χάρη κάποιου αγαθού (γιατί όλοι κάνουν τα πάντα για χάρη αυτού που θεωρείται ότι είναι αγαθό) είναι φανερό ότι όλες αποβλέπουν σε κάποιο αγαθό, και μάλιστα στο ανώτερο από όλα (τα αγαθά) (αποβλέπει) η ανώτερη από όλες (τις κοινότητες) και αυτή που περικλείει όλες τις άλλες. Αυτή λοιπόν είναι η ονομαζόμενη πόλη, η πολιτική κοινότητα.

Επειδή όμως η πόλη ανήκει στην κατηγορία των σύνθετων πραγμάτων- όπως όλα εκείνα τα πράγματα που το καθένα τους είναι ένα όλον, αποτελούμενο όμως από πολλά μέρη- είναι προφανές ότι πρέπει, πριν από οτιδήποτε άλλο, να εξακριβώσουμε τι είναι ο πολίτης· διότι η πόλη είναι ένα σύνολο από πολίτες. Πρέπει λοιπόν να εξετάσουμε ποιον πρέπει να ονομάζουμε πολίτη και ποια είναι η φύση του πολίτη. Διότι και για τη λέξη πολίτης διατυπώνονται πολλές φορές διαφορετικές μεταξύ τους γνώμες· δεν υπάρχει δηλαδή ομοφωνία για το περιεχόμενο της λέξης πολίτης· πράγματι, κάποιος που σε ένα δημοκρατικό καθεστώς είναι πολίτης, σε ένα ολιγαρχικό καθεστώς πολλές φορές δεν είναι πολίτης.

B1. Ο Αριστοτέλης στην προσπάθειά του να εξηγήσει πώς γεννήθηκε η πόλη, ακολουθεί τη γενετική μέθοδο. Στο απόσπασμα, «Επειδή πᾶσαν πόλιν ὀρῶμεν ...καὶ ἡ κοινωνία ἡ πολιτική.» προσπαθεί να ορίσει την έννοια της πόλης με τη χρήση ενός παραγωγικού συλλογισμού (από το γενικό στο ειδικό) καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η πόλη - κράτος είναι η ανώτερη μορφή κοινωνίας που αποβλέπει στο ανώτερο από όλα τα αγαθά. Πιο συγκεκριμένα ο συλλογισμός του έχει την παρακάτω δομή:

1η προκείμενη: «πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν»

2η προκείμενη: «πᾶσαν πόλιν ὀρῶμεν κοινωνίαν τινὰ οὖσαν»

Συμπέρασμα: «πᾶσαι μὲν ἀγαθοῦ τινος στοχάζονται» και «τοῦ κυριωτάτου πάντων.».

Μάλιστα το δεύτερο μέρος του συμπεράσματος ότι δηλαδή η πόλη-κράτος είναι ανώτερη μορφή κοινωνίας που αποβλέπει στο ανώτερο

από όλα τα αγαθά συνάγεται από έναν δεύτερο παραγωγικό συλλογισμό που υπονοείται. Πιο συγκεκριμένα ο συλλογισμός έχει την παρακάτω δομή:

1η προκείμενη: «πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν»

2η προκείμενη: «ἢ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας»

Συμπέρασμα: «τοῦ κυριωτάτου πάντων»

Με βάση τους συλλογισμούς η πόλη – κράτος είναι μία κοινότητα ανώτερη από όλες τις άλλες, καθώς είναι το τελικό στάδιο της ολοκλήρωσης των κοινωνιών, είναι το «τέλος» και γι' αυτό εξασφαλίζει την αυτάρκεια και το «εὖ ζῆν». Η πόλη όμως είναι και μια κοινωνία που κλείνει μέσα της όλες τις άλλες, που αποτελούν τα «μόρια» της πολιτικής κοινωνίας. Τα μόρια της πολιτικής κοινωνίας είναι διάφορες κοινωνίες που η καθεμιά τους έχει ένα επιμέρους συμφέρον: όσοι πολεμούν μαζί επιδιώκουν τον πλούτο, τη νίκη ή την κατάκτηση μιας πόλης, οι ναυτικοί, που αποτελούν μια άλλη «κοινωνία», έχουν στόχο την απόκτηση χρημάτων, και τα ίδια περίπου συμβαίνουν σε όσους ανήκουν σε μια φυλή ή σε ένα δήμο. Αυτές τις κοινωνίες ο Αριστοτέλης τις θεωρεί «μόρια» της πολιτικής κοινωνίας και υποδεέστερες από την πολιτική κοινωνία, γιατί αυτές στοχεύουν στο ειδικό κατά περίπτωση συμφέρον, στο συμφέρον της στιγμής, ενώ η πολιτική κοινωνία στοχεύει σ' αυτό που αφορά «ἅπαντα τὸν βίον».

Έτσι, συνάγεται ο ορισμός της πόλης. Πρόκειται δηλαδή για ένα είδος κοινωνικής συμβίωσης (προσεχές γένος) που είναι ανώτερη και τελειότερη από όλες τις άλλες, τις οποίες και περιλαμβάνει, και επιδιώκει το ανώτερο από όλα τα αγαθά, δηλαδή την ευδαιμονία (ειδοποιός διαφορά). Στο συλλογισμό που διατυπώνει ο Αριστοτέλης αποτελεί κυρίαρχο στοιχείο η άποψή του ότι «κάθε κοινότητα έχει συγκροτηθεί για την επίτευξη κάποιου σκοπού» και ότι «οι άνθρωποι ό, τι κάνουν το κάνουν για να πετύχουν κάτι που το θεωρούν καλό». Με βάση μάλιστα αυτές τις σκέψεις καταλήγει και στο συμπέρασμα ότι «η πόλη επιδιώκει το ανώτερο από αυτά τα αγαθά».

B2. Ο Αριστοτέλης επιδιώκει να προσδιορίσει την έννοια του πολίτη χρησιμοποιώντας την αναλυτική μέθοδο καθώς για το περιεχόμενό της δεν υπάρχει ομοφωνία. Μπορεί δηλαδή κάποιος να είναι ή να μην είναι πολίτης ανάλογα με την καταγωγή, το εισόδημα ή την απασχόλησή του. Τα κριτήρια του είδους αυτού ισχύουν κατά περίπτωση, αφού είναι δυνατόν το ίδιο πρόσωπο να αναγνωρίζεται ως πολίτης σύμφωνα με το δημοκρατικό πολίτευμα και να μην αναγνωρίζεται σύμφωνα με το ολιγαρχικό. Σε άλλο σημείο των Πολιτικών του ο Αριστοτέλης επανέρχεται στο ίδιο θέμα και δίνει μια σημαντική διευκρίνιση: «το πολίτευμα όπου κατ'εξοχήν μπορούμε να κάνουμε λόγο για πολίτη είναι η δημοκρατία» (έν μεν δημοκρατία, μάλιστ'έστι πολίτης). Στη συνέχεια ο φιλόσοφος δίνει τα κριτήρια που δεν καθορίζουν την έννοια του πολίτη δηλαδή τη διαμονή σε ένα συγκεκριμένο τόπο και την παρουσία του στα δικαστήρια ως ενάγοντα ή εναγόμενου. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν στοιχειοθετούν τον ορισμό του πολίτη.

Η σχέση του πολίτη με την πόλη διακρίνεται με σαφήνεια στη φράση «ή γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθος ἐστίν», όπου ο Αριστοτέλης αναφέρει ότι η πόλη δηλαδή το κράτος, είναι ένα σύνολο πολιτών. Και μάλιστα πολιτών ενεργών, συμμετεχόντων στα κοινά, δηλαδή στη βουλευτική και δικαστική εξουσία, επισημαίνοντας τη σημασία της αριθμητικής και διανοητικής επάρκειας των πολιτών, ώστε να εξασφαλιστεί η αυτάρκεια της πόλης. Η πόλη λοιπόν, είναι ένα όλον και ο πολίτης είναι το μέρος («τι τῶν ὅλων») · είναι δηλαδή ένα σύνολο αποτελούμενο από επιμέρους στοιχεία που είναι οι πολίτες. Η σχέση επομένως της πόλης με τους πολίτες ορίζεται και καθορίζεται από τη σχέση του όλου προς το μέρος. Επομένως υπάρχει μια σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ τους. Η πόλη δεν είναι δυνατό να υπάρξει χωρίς πολίτες και από την άλλη ο πολίτης δε νοείται έξω από την πόλη, δεν έχει σκοπό ύπαρξης έξω από αυτήν.

B3. Κατά τον Αριστοτέλη η πόλις συγκροτήθηκε με σκοπό την εξασφάλιση της ζωής (τοῦ ζῆν) των ανθρώπων, όμως χάρη στην αυτάρκεια που έχει πετύχει, υπάρχει με σκοπό την εξασφάλιση της καλής ζωής (τοῦ εὖ ζῆν), δηλαδή της ευδαιμονίας. Στην πολιτική

φιλοσοφία του Αριστοτέλη η αὐτάρκεια της «πόλεως» ταυτίζεται με την εὐδαιμονία των πολιτῶν, με το εὖ ζῆν.

Ἡ θεώρηση αὐτή εντοπίζεται στη λέξη «τέλεια» του μεταφρασμένου αποσπάσματος που παρατίθεται. Μέσα στη λέξη αὐτή ο αρχαῖος Ἕλληνας ἀκούγε καθαρά τη λέξη τέλος, μια λέξη που δήλωνε τον σκοπό για τον οποίο εἶναι πλασμένο το καθετί, τον προορισμό του. Εἶναι φανερό ότι με αὐτή τη σημασία η λέξη δεν δήλωνε ὅ, τι η δική μας λέξη τέλος· ἴσα – ἴσα δήλωνε τη στιγμή της τελείωσης, της ακμῆς, της ολοκλήρωσης. Στη συγκεκριμένη λοιπόν περίπτωση το επίθετο «τέλεια» λέγεται σε σχέση με την ολοκλήρωση του εξελικτικοῦ κύκλου που παρακολουθοῦμε (οἰκία – κώμη – πόλις)· με το νόημα αὐτό η στιγμή της ολοκλήρωσης δηλώνει και το τέλος της εξέλιξης (η οποία ὁμως δεν οδηγεί σε μια τελική φθορά, ἀλλά σε μια τελική ολοκλήρωση). Σύμφωνα με την τελεολογική αντίληψη κάθε ὄν εἶναι προορισμένο ἀπὸ τη φύση να επιτελέσει ἓναν συγκεκριμένο στόχο («τέλος»). Ο ἄνθρωπος, για παράδειγμα, εἶναι προορισμένος ἀπὸ τη φύση να ζει σε πόλεις. Ἡ ολοκλήρωση των κοινωνικῶν οντοτήτων εἶναι η πόλη «αφού αὐτή εἶναι και το τέλος ἐκείνων».

Ἡ πόλις ὑπάρχει ἐκ φύσεως, δηλαδή προέρχεται ἀπὸ φυσική αναγκαιότητα (φυσει), ὅπως η οικογένεια. Ἡ οικογένεια δημιουργήθηκε ἀπὸ την ἐμφυτη τάση του ἀνθρώπου να καλύψει τις καθημερινές βιοτικές του ἀνάγκες και να διαιωνίσει το εἶδος του. Εφόσον η κώμη ἀποτελεί εξέλιξη της οικογένειας και η πόλη τελείωσή τους, τότε και οι δύο προκύπτουν ἀπὸ φυσική αναγκαιότητα. Εἰδικότερα σχεδιαγραμματικά ο συλλογισμός ἔχει ως εξής:

1^η προκείμενη Οι πρώτες κοινωνικές οντότητες (οἶκος , κώμη) εἶναι φυσικές ὑπάρξεις.

2^η προκείμενη Ἡ πόλη δημιουργεῖται ἀπὸ τις πρώτες κοινωνίες.

Ἀρα: Ἡ πόλη εἶναι φυσική ὑπαρξη.

Ἐνῶ ο δεύτερος συλλογισμός ἔχει ως εξής

1^η προκείμενη: Ἡ φύση εἶναι (οδηγεί στην) ολοκλήρωση.

2^η προκείμενη: Ἡ πόλις εἶναι ολοκλήρωση (τέλος) των πρώτων κοινωνιῶν.

Ἀρα: Ἡ πόλη εἶναι φυσική ὑπαρξη.

Επομένως, συνάγουμε ως συμπέρασμα ότι η πόλη προκύπτει ως φυσική εξέλιξη των πρώτων κοινωνιών και είναι η ολοκλήρωση εκείνων.

B4. Σχολικό βιβλίο σελ. 179 «Η αρχαία ελληνική λέξη *πόλις*...έξω από την πόλιν»

B5. **ενόραση:** ὀρῶμεν
σύσταση: συνεστηκυῖαν
κατάσχεση: περιέχουσα
σύγκλητος: καλουμένη
κειμήλιο: συγκειμένων
σκόπιμος: σκεπτέον
ἀρχοντας: ὀλιγαρχία
ἀφαντος: φανερόν
ρητό: λέγομεν
ἀφιξη: ἱκανόν

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Δεν παρεχόταν καμιά πληροφορία λοιπόν και από κάποιους μετοίκους και υπηρέτες σχετικά από τη μια με τις Ερμαϊκές κεφαλές, αναφερόταν όμως, ότι είχαν γίνει πρωτύτερα κάποιες περικοπές άλλων αγαλμάτων από νεότερους με παιχνίδι και κρασί (παίζοντας και πίνοντας κρασί), και (αναφερόταν) ταυτόχρονα ότι τα μυστήρια συντελούνταν στα σπίτια με στόχο την ακολασία· γι αυτά και τον Αλκιβιάδη κατηγορούσαν. Και αυτά θεωρώντας αυτοί που ήταν οργισμένοι κυρίως με τον Αλκιβιάδη επειδή ήταν εμπόδιο γι αυτούς τους ίδιους (ώστε) να μη γίνουν αρχηγοί των δημοκρατικών, και επειδή νόμισαν ότι αν τον εκδίωκαν θα γίνονταν αρχηγοί, (τα) μεγαλοποιούσαν και φώναζαν ότι τάχα με σκοπό την κατάλυση της δημοκρατίας και τα μυστήρια και η κοπή των Ερμαϊκών κεφαλών γίνονταν και τίποτα από αυτά δεν έγινε επειδή δεν συνέπραξε εκείνος, παρουσιάζοντας (επιπρόσθετα) ως αποδείξεις την άλλη μη δημοκρατική παραβατική συμπεριφορά του σε σχέση με τις καθημερινές ασχολίες του.

Γ2 τινά
 ὑβριν
 οὔσι
 μάλα
 ἐπαιτιῶ
 ὑποληφθεῖσι
 ἐξελῶεν
 βοᾶν
 ἔσται
 πεπράχθω

Γ3 α. περὶ τῶν Ἑρμῶν: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αναφοράς στο μηνύεται

ὑπὸ νεωτέρων: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο γεγενημέναι τὰ μυστήρια: υποκείμενο στο ρ. ποιεῖται, αττική σύνταξη (πρόταξη του υποκειμένου για λόγους έμφασης)

τὸν Ἀλκιβιάδην: αντικείμενο στο ἐπητιῶντο

δήμου: ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στο καταλύσει

αὐτοῦ: ετερόπτωτος προσδιορισμός γενική υποκειμενική στο παρανομίαν

Γ3 β. Υπόθεση: εἰ αὐτόν ἐξελάσειαν

Απόδοση: πρῶτοι ἂν εἶναι

Πρόκειται για εξαρτημένο υποθετικό λόγο που δηλώνει την απλή σκέψη του λέγοντος. Στην απόδοση από το νομίσαντες υπάρχει δυνητικό απαρέμφατο.

[Στον ευθύ λόγο ο υποθετικός θα μπορούσε να μετατραπεί ως εξής:

Υπόθεση: εἰ αὐτόν ἐξελάσαιμεν,

Απόδοση: πρῶτοι ἂν εἶμεν]

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΝΙΩΤΗ Ν. – ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΑΝΗ Μ. – ΧΟΝΔΡΟΥ Λ.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ «ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ